

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

Poročilo Evropski komisiji o rezultatih spremljanja nadzornega seznama snovi v skladu z Direktivo 2013/39/EU v zvezi s prednostnimi snovmi na področju vodne politike in Izvedbenim sklepom komisije (EU) 2015/495 o določitvi nadzornega seznama snovi

Poročilo za leto 2017

Irena Majcen
MINISTRICA

Ljubljana, december 2017

Poročilo je bilo pripravljeno na Agenciji Republike Slovenije za okolje.

Poročilo so pripravile:

mag. Irena Cvitanič

mag. Mojca Dobnikar Tehovnik

Brigita Jesenovec

mag. Polonca Mihorko

mag. Mateja Poje

1. UVOD

Poročilo Evropski komisiji o rezultatih monitoringa nadzornega seznama snovi v Republiki Sloveniji v letu 2017 je pripravljeno na podlagi 19. člena Uredbe o stanju površinskih voda (Ur. l. RS 14/09, 98/10, 96/13 in 24/16) oziroma na podlagi 4. točke 8.b člena Direktive 2013/39/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o spremembi direktiv 2000/60/ES in 2008/105/ES v zvezi s prednostnimi snovmi na področju vodne politike (UL L št. 226 z dne 24. 8.2014).

Nadzorni seznam snovi na ravni Evropske unije je določen v Izvedbenem sklepu komisije (EU) 2015/495 z dne 20. marca 2015 o določitvi nadzornega seznama snovi za spremljanje na ravni Unije na področju vodne politike v skladu z Direktivo 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta, kakor tudi v Prilogi 11 Uredbe o stanju površinskih voda (Ur. l. RS 14/09, 98/10, 96/13 in 24/16).

Digitalna oblika podatkov je v skladu z navodili Evropske komisije in Evropske okoljske agencije pripravljena v Excel formatu. Digitalni zapis poročila v Excel formatu hrani Agencija RS za okolje. Digitalna oblika podatkov bo posredovana Evropski komisiji preko Reportnet-a.

2. PRAVNE PODLAGE

Nacionalne pravne podlage

- Uredba o stanju površinskih voda (Uradni list RS, št. 14/09, 98/10, 96/13 in 24/16)
- Pravilnik o monitoringu stanja površinskih voda (Uradni list RS, št. 10/09, 81/11 in 73/16)

Evropske pravne podlage

- Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike
- Direktiva 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, spremembi in poznejši razveljaviti direktiv 82/176/EGS, 83/513/EGS, 84/156/EGS, 84/491/EGS, 86/280/EGS ter spremembi Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta
- Direktiva 2013/39/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o spremembi Direktiv 2000/60/ES in 2008/105/ES v zvezi s prednostnimi snovmi na področju vodne politike
- Izvedbeni sklep komisije (EU) 2015/495 z dne 20. marca 2015 o določitvi nadzornega seznama snovi za spremljanje na ravni Unije na področju vodne politike v skladu z Direktivo 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

3. MONITORING NADZORNEGA SEZNAMA SNOVI V SLOVENIJI

V skladu z zahtevami direktive 2013/39/EU države članice izvajajo monitoring nadzornega seznama snovi na izbranih reprezentativnih merilnih mestih v obdobju najmanj 12 mesecev.

Države članice izberejo vsaj eno merilno mesto za spremljanje nadzornega seznama in še eno dodatno merilno mesto, če ima več kot milijon prebivalcev. Poleg tega je potrebno nadzorni seznam snovi spremljati še na toliko dodatnih merilnih mestih, kolikor znaša količnik med zemljepisno površino države v km² in 60 000 (zaokroženo na najbližje celo število), in še na toliko dodatnih merilnih mestih, kolikor znaša količnik med številom njenih prebivalcev in 5 milijoni (zaokroženo na najbližje celo število). Glede na navedene zahteve mora Slovenija zagotoviti monitoring nadzornega seznama snovi na najmanj dveh merilnih mestih. Monitoring se izvaja vsaj enkrat na leto.

Pri izbiri reprezentativnih merilnih mest in časa monitoringa pa je poleg minimalnega števila merilnih mest za posamezno državno, v skladu z 8b členom Direktive 2013/39/EU, potrebno upoštevati tudi vzorce uporabe in največjo verjetno prostorsko prisotnost posamezne snovi. Glede na najverjetnejše prostorsko pojavljanje je v Sloveniji monitoring nadzornega seznama snovi potekal na desetih merilnih mestih površinskih voda, ki zagotavljajo ustrezno spremljanje vseh možnih virov pojavljanja snovi iz nadzornega seznama. Sredstva za zaščito pred soncem smo analizirali tudi v različnih vodnih kategorijah (reke, jezera, morje). Časovna razporeditev vzorčenj je ustrezala sezonam, v katerih je največja verjetnost za pojavljanje posameznih skupin snovi v površinskih vodah. V skladu z 8b členom Direktive 2013/39/EU in navodili Evropske komisije (JRC Technical Report, Water Framework Directive Watch List Sampling Guidance, draft 2015) smo glede na najverjetnejše prostorsko in sezonsko pojavljanje snovi razvrstili v sledeče skupine:

1. Humana zdravila (eritromicin, klaritromicin, azitromicin – makrolidni antibiotiki, diklofenak – protivnetno zdravilo) z največjo verjetnostjo pojavljanja v okolju v hladni sezoni, pod iztoki iz komunalnih čistilnih naprav zelo urbaniziranih območij, so se spremljala v februarju 2017 na merilnih mestih Drava Starše, Sava Prebačevo, Ljubljana Zalog in Krka Otočec.
2. Industrijske kemikalije (2,6-di-tert-butil-4-metilfenol) in humana zdravila, vključno s hormoni (EE2, E2, E1) s stalnimi odvajanji, z največjo verjetnostjo pojavljanja v okolju v suhem obdobju, pod iztoki iz komunalnih čistilnih naprav zelo urbaniziranih območij, so se spremljali v maju ali juniju na merilnih mestih Drava Starše in Ljubljana Zalog. Sočasno so se ponovno izvedle tudi analize humanih zdravil (eritromicin, klaritromicin, azitromicin, diklofenak).
3. Herbicidi (oksadiazon, trialat) in živalski hormoni (EE2, E2, E1) z največjo verjetnostjo pojavljanja v okolju v suhi sezoni, na podeželskih območjih z visoko kmetijsko dejavnostjo, do neke mere pa tudi v urbanih območjih, so se spremljali junija na merilnih mestih Ščavnica Veščica, Ledava Gančani in Ljubljana Zalog.
4. Insekticidi (imidakloprid, tiakloprid, tiametoksam klotianidin, acetamiprid, metiokarb) z največjo verjetnostjo pojavljanja v okolju v suhi sezoni, na podeželskih območjih z visoko kmetijsko dejavnostjo, so se prav tako spremljali v juniju na merilnih mestih Ščavnica Veščica in Ledava Gančani.
5. Veterinarska zdravila (eritromicin, diklofenak) z največjo verjetnostjo pojavljanja v

okolju na podeželskih območjih z visoko kmetijsko dejavnostjo, pašniki in intenzivno živinorejo, so se spremljala v juniju na merilnih mestih Ščavnica Veščica in Ledava Gančani.

6. Sredstva za zaščito pred soncem (2-etilheksil 4-metoksicinamat) pa so se spremljala poleti na območjih kopalnih voda (Blejsko jezero, Krka, Jadransko morje).

Rezultati monitoringa nadzornega seznama snovi so prikazani v Tabeli 1.

Tabela1: Rezultati monitoringa nadzornega seznama snovi v letu 2017

Ime merilnega mesta	Koda merilnega mesta	Geodske koordinate X	Geodske koordinate Y	Datum	Metokarb	Imidakloprid	Takloprid	Tamoksam	Klotaidin	Acetaminofid	Azitronecin	Diklofanak	Eritromicin	Klartromicin	FE1	FE2	FE3	Okadiazon	Trihalat	2,6-dimetil-4-metilfenol	2-etilheksil-4-metoksicimamat
Enota					µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L	µg/L
LEDAVA	SW1242	167500	597141	13.6.2017	<0,01	<0,01	<0,01	0,013	<0,01	<0,02	<0,025	0,24	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,005	<0,004		
SCAVNICA	SW1142	153741	597606	12.6.2017	<0,01	<0,01	<0,01	0,01	<0,01	<0,02	<0,025	0,028	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,005	<0,004		
DRAVA	SW2102	148217	559512	13.2.2017																	
DRAVA	SW2102	148217	559512	30.5.2017																	
SAVA	SW3500	118852	453298	13.2.2017																	
SAVA	SW3500	118852	453298	13.6.2017																	
LIUBLJANICA	SW5110	103199	472154	16.2.2017																	
LIUBLJANICA	SW5110	103199	472154	15.6.2017																	
KRKA	SW7100	77158	518887	2.2.2017																	
KRKA	SW7100	77158	518887	19.6.2017																	
BLEJSKO JEZERO	SK66020	135745	429766	14.7.2017																	<1
JADRANSKO MORJE	SK32052	45047	395371	14.7.2017																	<1
JADRANSKO MORJE	SK60014	41806	390370	14.7.2017																	<1
KRKA	SK06010	75987	495056	17.7.2017																	<1
LOQ parametra					<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,02	<0,025	<0,026	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,005	<0,004	<0,3	<1